

Wędrownica przez sprzeczności i paradoksy literatury romantycznej

Ważne pojęcia epoki

- irracjonalizm – poszukiwanie prawdy za pomocą środków nieracjonalnych
- fantastyka – zjawiska i postacie fantastyczne, nadprzyrodzone w literaturze i sztuce
- orientalizm – zachwyty kulturą Wschodu
- ludowość – zwrot ku twórczości ludowej, motywy i postacie z podań oraz sam lud jako temat literatury
- historyzm – historia jako źródło twórczości, szczególnie epoka średniowiecza
- mistycyzm – wiara w kontakt z bóstwem, widzenie, objawienie, proroctwo
- mesjanizm – misja posłannictwa wobec ludzkości, którą przypisywano jednostce – poecie lub narodom – np. „Polska Chrystusem narodów”
- indywidualizm – poczucie jednostkowości, samotności człowieka, np. bohatera romantycznego
- profetyzm – przypisywanie człowiekowi daru przewidywania przyszłości, wiara w proroctwo
- frenezja – entuzjazm, zapał, szal, motyw okropności w świecie przedstawionym
- szekspiryzm – nawiązania romantyków do twórczości Williama Szekspira

Postawy romantyczne

- werteryzm
- bajronizm
- wallenrodyzm

Ośrodki życia kulturalnego

Życie kulturalne i oświatowe tętniło tam, gdzie istniały centra nauki, gdzie skupiali się młodzi ludzie.

- Wilno
- Warszawa
- Kraków
- Poznań

Bohaterowie romantyczni

- buntownik- mściciel skłócony ze światem, czasami zbrodniarz, zdeterminowany w dążeniu do celu
- nieszczęśliwy kochanek – człowiek wrażliwy, marzyciel szukający przyczyn przyczyn własnego nieszczęścia, próbujący popełnić samobójstwo
- szaleniec – człowiek przeżywający stany szału, obłądu, oderwany od rzeczywistości, nadwrażliwy samotnik, zatopiony w marzeniach lub wspomnieniach, popadający w stany ekstazy i apatii
- pielgrzym – człowiek poszukujący miejsca na ziemi, osamotniony, wygnaniec tęskniący za ojczyzną
- poeta wieszcz – artysta, geniusz, duchowy przywódca narodu, indywidualista, człowiek o niezwykłej mocy, potrafiący przewidywać przyszłość, wadzący się z Bogiem
- powstaniec – bohater walczący z wrogiem, niezłomny, wytrwały, gotowy do poświęcenia życia
- spiskowiec – patriota pragnący poświęcić się za ojczyznę

- postać z ludu – człowiek prosty, prawy, wierzący w świat fantastycznych istot i duchów, wierny tradycji

Przemiana wewnętrzna – w polskiej literaturze romantycznej bohaterowie często przechodzą przemianę wewnętrzną (metamorfozę). Zazwyczaj jest to droga do doświadczeń osobistych, poszukiwania szczęścia – także w miłości – do poświęcenia się dla ojczyzny.

Karta pracy

Siła poezji romantycznej

Uzupełnij tabelę wnioskami na temat literatury romantycznej i wpływu, jaki miała na swoich czytelników.

Literatura romantyczna	
Mocne strony	Słabe strony
Szanse	Zagrożenia